

VOORTGEZETTE OPLEIDING VAN ARTSEN VOOR DE EISCHEN DER ZUIGELINGENBESCHERMING. — Vrienden der zuigelingenbescherming hebben een som van 22000 mark ter beschikking gesteld van het „Kaiserin-Auguste-Viktoria-Haus zur Bekämpfung der Säuglingssterblichkeit”. Hiervan moeten toelagen worden verstrekt aan artsen, die zich door middel van cursussen, die vier weken duren, in het Kaiserin-Auguste-Viktoria-Haus of andere nog aan te wijzen inrichtingen voor kinderen of zuigelingen, verder wenschen voor te bereiden voor het werk der zuigelingenbescherming (*Münch. med. Woch.*). Men zou zoo oppervlakkig meenen, dat als een cursus van vier weken voldoende is om een dokter meer dan zijn collega's bevoegd te maken om zuigelingen te behandelen, een weinigje meer inspanning tijdens de studie hem even wijs had kunnen maken. De vrees is misschien niet ongegrond, dat het juist niet de besten zullen zijn, aan wie het goede geld zal worden besteed.

DE OPLEIDING VAN VROEDVROUWEN IN ENGELAND. — In een voordracht voor de „vereniging ter bevordering van de opleiding van vroedvrouwen” heeft de gezondheidsambtenaar van Liverpool, Dr. E. W. HOPE, gewezen op de groote beteekenis van een goed onderrichten vroedvrouwenstand voor de kracht der natie. Haar invloed houdt niet op met de geboorte van het kind, want van beslissenden invloed voor de gezondheid van moeder en zuigeling, ja voor het latere baringsvermogen der vrouw kan het zijn, of gedurende het kraambed goede of slechte raad wordt verstrekt. HOPE's ondervinding is, dat enkele vrouwen het beroep van vroedvrouw kiezen uit roeping; een 15 of 20 pCt. volgen haar moeder op in de praktijk; de overige wenschen alleen een bescheiden levensonderhoud te verdienen, vooral getrouwde vrouwen. Onder de bestaande omstandigheden is het nauwelijks mogelijk, dat een vroedvrouw door haar vak (laten wij zeggen door gepaste uitoefening van haar vak) behoorlijk in haar behoeften kan voorzien. Het zal nooit mogelijk zijn, dat er genoeg artsen en ziekenhuizen komen om alle verlossingen te verrichten, zeker niet, nu zooveel artsen gevallen zijn. De vroedvrouw is dus noodzakelijk en moet derhalve goed zijn. Dat kan alleen als het beroep door een billijke belooning van het werk geschikte en eenigszins ontwikkelde vrouwen tot zich trekt. Daartoe is noodig een geheel of ten deele kostelooze opleiding gedurende twee jaren, gelijk in Frankrijk en Denemarken. En dan een rijkstoelage voor iedere vroedvrouw, buiten haar honorarium. In ruil voor deze toelage zou zij, behalve de vrouwen, die haar hulp uit eigen beweging inroepen, ook de vrouwen moeten bijstaan, voor wie de overheid heeft zorg te dragen. Het stelsel zou den staat 80000—100000 P.St. per jaar kosten (*Lancet*). Als de staat reeds bij het stellen van den eisch eener tweejarige opleiding verplicht moet worden gerekend, om te zorgen, dat de vroedvrouw een behoorlijk bestaan heeft, hoeveel te meer is dit dan het geval in een land als het onze, waar de opleidings-eischen zooveel hooger zijn.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

TUBERCULOSEBESTRIJDING.

Collega CAMMAERT noodigt mij uit, mijn meening te zeggen over de wijzigingen, die hij voorstelt in de hedendaagsche bestrijding van de tuberculose, *onverschillig of de ziekte aangeboren is of niet*. Dat zal niet gemakkelijk gaan, want de hedendaagsche bestrijding van de tuberculose is juist gegrond op de overtuiging, dat de tuberculose een *verworven* ziekte is, en het zal derhalve voor de bestrijding nooit onverschillig kunnen zijn, of zij aangeboren is of niet. Het aantal goed bewezen gevallen van aangeboren tuberculose is zóó oneindig klein, vergeleken met de tuberculosegevallen, waarin met zekerheid besmetting na de geboorte mag worden aangenomen, dat men bij het vaststellen van een werkplan voor de bestrijding van de tuberculose als volksziekte praktisch geen rekening behoeft te houden met de mogelijkheid, dat nu en dan

een kind, reeds met tuberkelbacillen besmet, ter wereld zal kunnen komen. Hoe nauwkeuriger men in de omgeving van jonge tuberculoselijders naar de bron van besmetting zoekt, in des te meer gevallen zal men deze vinden in de aanwezigheid van lijders aan manifeste tuberculose. Dat was de eenige bedoeling van mijn opmerking in dit *Tijdschrift* van 15 September.

Aangezien CAMMAERT in het eerste deel van zijn verhandeling betoogt, dat de tuberculose waarschijnlijk veel vaker aangeboren is, dan thans nog wordt aangenomen, mag het eenige bevreemding wekken, dat deze meening in zijn gewijzigd plan tot bestrijding van de tuberculose in het geheel niet tot uiting komt. Voor de praktijk der tuberculosebestrijding blijven wij, ook volgens CAMMAERT, steunen op de voorbehoedende maatregelen, zooals zij sedert jaren door de Nederlandsche Centrale Vereeniging worden voorgestaan. Dit geldt in het bijzonder van zijn verlangen naar maatregelen, die het mogelijk zullen maken, dat onderwijzers, die aan open tuberculose lijden, uit de school worden geweerd. De Centrale Vereeniging heeft zich in deze richting reeds lang geleden onomwonden uitgesproken.

CAMMAERT eischt, dat er meer volkssanatoria voor de verpleging van besmettelijke tuberculoselijders en meer herstellingsoorden voor zwakke kinderen zullen worden gesticht. Dit verlangen, waarbij ik mij van ganscher harte aansluit, wordt door velen gedeeld, in den allerlaatsten tijd nog door den Centralen Gezondheidsraad, die in zijn tuberculoserapport zeer uitdrukkelijk op het groote tekort aan sanatoriumruimte heeft gewezen.

Dat herziening der Gezondheidswet, in den zin van uitbreiding van de bevoegdheid der gezondheidscommissies, in belangrijke mate aan de bestrijding van de tuberculose ten goede zou kunnen komen, is niet gemakkelijk in te zien. CAMMAERT onthoudt ons een nadere uiteenzetting van de wijze, waarop hij de met uitgebreide bevoegdheid bedeelde gezondheidscommissie in het belang van de tuberculosebestrijding werkzaam zou wenschen te zien. Hij wenscht de oprichting van een ministerie voor volksgezondheid en stelt zich voor, de middelen tot het bereiken van het doel te vinden door een belasting van *f* 2.— per arbeider; rijker bedeelden zouden meer moeten betalen. Ik acht mij niet bevoegd te beoordeelen, of een dergelijk plan tot het heffen van belasting voor een bepaald doel aanbeveling verdient, en kans van slagen zou hebben; wel meen ik, dat het thans, nu men zich bij voortdurende met bezorgdheid afvraagt, hoe de Nederlandsche arbeidersklasse de middelen vinden zal om in haar noodzakelijkste behoeften te voorzien, niet het geschikte oogenblik is om den arbeiders belastingen op te leggen, al zou het ook voor een zóó goed doel zijn. Ik vraag mij ook af, of het wel ligt op den weg van ons, geneeskundigen, aan te geven, op welke wijze de staat zich de middelen zal moeten verschaffen om een door ons nuttig geacht plan uit te voeren.

Terwijl CAMMAERT, naar ik meen, meer doet dan dadelijk noodig is, doordat hij te veel treedt in bijzonderheden, die eerst een punt van bespreking zullen uitmaken, wanneer het op de uitvoering van zijn plannen aankomt, acht ik aan den anderen kant zijn plannen zelf niet volledig genoeg. Want weliswaar legt hij den nadruk op de noodzakelijkheid van ruimere gelegenheid tot het doen verplegen van volwassen en jeugdige lijders aan tuberculose, en mogen wij hem dankbaar zijn, dat hij op dit punt nog eens bijzonder de aandacht heeft gevestigd, maar in zijn plan ontbreken verschillende zeer belangrijke zaken: Bevordering der gezinsverpleging, betere bescherming van het gezonde kind in de tuberculeuze omgeving, tuberculose-ziekenhuizen, de ziekteverzekering, die den tuberculoselijders kosteloze opneming in sanatoria en ziekenhuizen zal waarborgen, en bovenal: de verplichte aangifte van alle gevallen van open tuberculose, waardoor ons beter dan door eenig ander middel de besmettingsbronnen zullen worden aangewezen. Want het tegengaan van de besmetting blijft het middelpunt van iedere rationeele tuberculosebestrijding.